

سَلَامٌ

مدول های هم تابدار و انژکتیو مخصوص نسبی

عفت صفائی
دانشکده‌ی علوم
گروه ریاضی-گرایش جبر جا بجا یی

پایان‌نامه برای دریافت درجه‌ی کارشناسی ارشد

استاد راهنما:

دکتر رضا سزیده

شهریور ۱۳۸۸

سازمان اطلاعات مرکز علمی پژوهی
تسهیه مذکور

حق چاپ برای دانشگاه ارومیه محفوظ است.

پایان نامه اکالیحه / خانم عفت صبا
به تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۲۵
شماره مورد پذیرش هیات محترم داوران با رتبه عالی و نمره -۱۸,-
قرار گرفت.

۱- استاد راهنمای و رئیس هیئت داوران: دکتر رضوان زبره

۲- استاد مشاور: دکتر —

۳- داور خارجی: دکتر هوشیل بزرگ

۴- داور داخلی: دکتر حسن کاظمی

۵- نماینده تحصیلات تکمیلی: دکتر اسرازی

۱۳۹۷/۰۵/۲۱

تقدیم به:

پدر عزیزم

که رفت و نماند...

و حسرتش بی دریغ است و دلتگی ام همیشگی

مادر مهر بانم

تکیه گاهم...

و تنها بهانه‌ی هستی ام

خواهر و برادر ناز نینم

امیدهای زندگی ام

تقدیر و تشکر

حمد و سپاس بی پایان خداوند منان را که به من توفیق دانش اندوزی و کسب معرفت عطا فرمود تا وجود خویش را به زینت علم بیارایم. اکنون که به یاری خداوند متعال توفیق انجام این پایان نامه را یافته ام شایسته است از تمامی عزیزانی که مرا در این راه یاری نمودند سپاسگزاری کنم.

از خانواده خوبم که با تشویق و حمایت خود باعث دلگرمی من بودند.

از استاد راهنمای ارجمند م آقای دکتر رضا سزیده که با راهنمایی های مفیدشان مرا در انجام هر چه بهتر این پایان نامه کمک نمودند تشکر و قدردانی می کنم.

از اساتید محترم، آقای دکتر هوشنگ بهروش (داور خارجی)، که افتخار شاگردی ایشان را داشتم و آقای دکتر محسن قاسمی (داور داخلی)، به خاطر نقد شایسته شان ممنونم.

همچنین از نماینده تحصیلات تکمیلی آقای دکتر سعید استاد باشی تشکر می کنم.

از دوستان و هم کلاسیهای خوبم که در این مدت از محبتها ایشان دریغ نکردند سپاسگزارم.

چکیده

فرض کنید R یک حلقه‌ی دلخواه باشد. یک $-R$ -مدول راست C را همتابدار گوییم، هرگاه برای تمام $-A$ -مدول‌های راست یکدست F داشته باشیم، $\text{Ext}_R^1(F, C) = 0$. در این پایان نامه ما ابتدا آن حلقه‌هایی را طبقه‌بندی می‌کنیم که دارای شرط زیر باشند:

هر $-R$ -مدول همتابدار راست (چپ)، انژکتیو راست (چپ) است هرگاه دارای خاصیت بئر نسبت به ایده‌آل‌های راست (چپ) باشد.

سپس مدول‌های انژکتیو محض را مطالعه کرده و ارتباط بین آنها را با مدول‌های همتابدار مشخص می‌کنیم.

کلمات کلیدی: مدول همتابدار^۱، مدول انژکتیو محض نسبی^۲، حلقه‌ی PS^۳، حلقه‌ی مین انژکتیو عام^۴ و V-حلقه‌ی محض^۵.

cotortion module^۱
relative pure injective module^۲
PS ring^۳
universally mininjective ring^۴
pure V-ring^۵

پیش‌گفتار

این پایان نامه بر اساس مرجع [۱۶] نوشته شده است و در آن همه‌ی حلقه‌ها شرکت‌پذیر و دارای همانی و همه‌ی مدول‌ها یکدار در نظر گرفته شده است. فرض کنید R یک حلقه باشد یک R -مدول M را مدلول همتابدار می‌نامیم اگر برای هر R -مدول N راست یکدست مانند F داشته باشیم: $\text{Ext}_R^1(F, M) = 0$ که در مرجع [۳] به تفصیل بیان شده است. حال طبق مرجع [۹] حلقه‌ی R هم تابدار راست نامیده می‌شود اگر R_R هم تابدار باشد. همچنین کلاس R -مدول‌های همتابدار شامل همه‌ی مدول‌های انژکتیو-محض (همچنین همه‌ی انژکتیوها) است. و تحت جمع مستقیم و جمع‌وندهای مستقیم بسته می‌باشد.

فرض کنید ℓ کلاس R -مدول‌های راست و M یک R -مدول راست باشد مطابق مرجع [۱۰] یک پیش روکش از M یک هم‌ریختی مانند $M \rightarrow F$ است که در آن $F \in \ell$ می‌باشد به‌طوری که $\text{Hom}(F', F) \rightarrow \text{Hom}(F', M)$ برای همه‌ی $F' \in \ell$ پوشانی باشد. همچنین یک ℓ -پیش روکش، ℓ -روکش نامیده می‌شود اگر یک خود ریختی مانند $F \rightarrow h : F \rightarrow F$ با ویژگی $h \circ \phi = \phi$ یک یکریختی باشد. اگر ℓ کلاس مدول‌های یکدست باشد، آنگاه ℓ -روکش، روکش یکدست نامیده می‌شود. همچنین ℓ -پیش پوشش‌ها به صورت دوگانی از پیش روکش‌ها تعریف می‌شوند.

بیکان (Bican)، بشیر (Bashir) و انوکس (Enochs) در سال ۲۰۰۱ ثابت کردند که هر مدول روی حلقه‌ی جابجایی یک روکش یکدست و یک پوشش همتابدار دارد. یک ویژگی مهم از روکش‌های یکدست در مرجع [۲۲] توسط لم واکاماتس به این صورت بیان شده است که $\text{ker } h$ یک روکش یکدست، همتابدار می‌باشد.

در ادامه ما M_R را به عنوان یک R -مدول راست در نظر می‌گیریم. $M^{(I)}$ جمع مستقیم از کپی‌هایی از M را نشان می‌دهد که به وسیله‌ی مجموعه‌ی I اندیسگذاری شده است. $J(M)$ ، $Z(M)$ و $\text{Soc}(M)$ به

ترتیب رادیکال ژاکوبین، زیر مدول تکین و ساکل M را نشان می‌دهند. برای یک زیرمجموعه‌ی X از $R = \text{ann}(X)$ چپ (راست) X در R را به وسیله‌ی $\ell(X) = r(X)$ نشان می‌دهیم و اگر قرار دهیم $\{a\}$ به صورت $\ell(a) = r(a)$ نمایش می‌دهیم.

برای یک R -مدول راست مانند M ، $\sigma_M : M \rightarrow C(M)$ و $\varepsilon_M : F(M) \rightarrow M$ به ترتیب یک روکش یکدست و یک پوشش همتابدار از M را نشان می‌دهد.

این پایان نامه در چهار فصل تنظیم شده است. در فصل اول مفاهیم اولیه از جبر جابجایی و جبر همولوژی آورده شده است. در فصل دوم تعاریف و مفاهیمی که برای ادامه‌ی کار لازم می‌باشد بیان شده است. در فصل سوم ابتدا ویژگی‌هایی از مدول‌های همتابدار و A -انژکتیو را بیان کرده و در ادامه رابطه‌ی بین آنها را بررسی می‌کنیم. فصل چهارم که اساسی ترین فصل پایان نامه را تشکیل می‌دهد به بیان مدول‌های انژکتیو محض—نسبی پرداخته و در ادامه حلقه‌ی I -متناهی و حلقه‌ی تام و نیم تام را بررسی می‌کنیم و بخش آخر فصل به یک تعمیم جدید از V -حلقه‌ها اختصاص داده شده است.

فهرست مندرجات

۱	۱ مفاهیم اولیه	
۱	۱.۱ مفاهیمی از جبر جابجایی	
۵	۲.۱ تعاریف و قضایایی از همولوژی جبری	
۱۳	۲ تعاریف و قضایایی کمکی	
۱۳	۱.۲ R -مدول‌های ساده و نیم ساده	
۱۵	۲.۲ حلقه‌ی منظم فون نویمان و شبه فروینیوس	
۱۷	۳.۲ ℓ -پوشش و ℓ -روکش‌ها	

۲۰	ویژگی‌هایی از $Soc(M)$	۴.۲
۲۲	مدولهای تکین و ناتکین	۵.۲
۲۵	ویژگی‌هایی از مدولهای همتابدار	۳
۲۵	مدولهای همتابدار و A -انژکتیو	۱.۳
۴۱	حلقه‌ی مین انژکتیو‌عام	۲.۳
۴۶	مدولهای انژکتیو-محض نسبی	۴
۴۶	مدولهای همتابدار و انژکتیو-محض نسبی	۱.۴
۵۴	حلقه‌ی I -متناهی	۲.۴
۵۷	حلقه‌ی تام و نیم تام	۳.۴
۶۵	یک تعمیم جدید از V -حلقه‌ها	۴.۴
۷۱	واژه‌نامه‌ی فارسی به انگلیسی	۵

۶ واژه‌نامه‌ی انگلیسی به فارسی

فصل ۱

مفاهیم اولیه

در این فصل مباحث مقدماتی از جبر جابجایی و جبر همولوژی را که در فصل‌های بعدی مورد استفاده قرار گرفته‌اند، آورده شده است. تا حد امکان سعی گردیده است که مطالب مختصر بیان گردد. بنابراین از ارائه‌ی بیشتر اثبات‌ها خودداری نموده‌ایم. خواننده می‌تواند برای مطالعه‌ی بیشتر به مراجع مربوطه رجوع کند.

۱.۱ مفاهیمی از جبر جابجایی

تعاریف اولیه در این بخش برگرفته شده از مراجع [۱]، [۱۹] و [۲۱] می‌باشند.

تذکر ۱.۱.۱ در این پایان نامه همه‌ی حلقه‌ها شرکت‌پذیر بوده و دارای عضو همانی می‌باشند و همه‌ی مدول‌ها یکدار هستند.

تعریف ۲.۱.۱ رسته‌ی \mathcal{C} ، خانواده‌ای است متشکل از شیء‌ها که در شرایط زیر صدق می‌کند:

۱. بهازای هر دو شیء مثل A و B از \mathcal{C} مجموعه‌ای متناظر می‌شود که با $\text{Hom}_{\mathcal{C}}(A, B)$ نشان داده می‌شود و برای هر چهار شیء مثل A, B, C و D داریم: $\text{Hom}_{\mathcal{C}}(A, B) \cap \text{Hom}_{\mathcal{C}}(C, D) = \emptyset$.

یک ریخت از A به B نامیده و با $f : A \rightarrow B$ نشان می‌دهیم. مجموعه‌ی

category^۱

ریخت‌های رسته‌ی \mathcal{C} را با $\text{Mor}\mathcal{C}$ و مجموعه اشیا آن را با $\text{obj } \mathcal{C}$ نشان می‌دهیم.

۲. برای هر $A, B, C \in \text{obj } \mathcal{C}$ ، ترکیب^۱

$$\text{Hom}_{\mathcal{C}}(A, B) \times \text{Hom}_{\mathcal{C}}(B, C) \longrightarrow \text{Hom}_{\mathcal{C}}(A, C)$$

$$(f, g) \mapsto g \circ f$$

در شرایط زیر صدق می‌کند:

(الف) ترکیب شرکت‌پذیر است؛

(ب) برای هر $A \in \text{obj } \mathcal{C}$ ، عضو همانی $1_A \in \text{Hom}_{\mathcal{C}}(A, A)$ موجود است به‌طوری‌که برای هر $f \in \text{Hom}_{\mathcal{C}}(A, C)$ و هر $g \in \text{Hom}_{\mathcal{C}}(C, B)$ داریم $g \circ f = f \circ 1_A$ و همچنین برای هر $g \in \text{Hom}_{\mathcal{C}}(B, A)$ داریم $g \circ 1_A = g$.

به عنوان مثال هرگاه R حلقه‌ای یکدار باشد، خانواده‌ی تمام $-R$ -مدول‌های چپ (راست) یک رسته می‌باشد.

تعريف ۳.۱.۱ اگر \mathcal{A} و \mathcal{B} دو رسته باشند. فانکتور^۲ $T : \mathcal{A} \rightarrow \mathcal{B}$ ، تابعی است که در شرایط زیر صدق می‌کند:

(۱) $TA \in \text{obj } \mathcal{B}$ ایجاب می‌کند $A \in \text{obj } \mathcal{A}$

(۲) اگر $f : A \rightarrow A'$ یک ریخت در \mathcal{A} باشد، آنگاه $Tf : TA \rightarrow TA'$ یک ریخت در \mathcal{B} است، به‌طوری‌که

(الف) اگر f و g دو ریخت در \mathcal{A} باشند که $f \circ g$ تعریف شده باشد، آنگاه

$$T(g \circ f) = (Tg) \circ (Tf)$$

(ب) برای هر $A \in \text{obj } \mathcal{A}$

composition^۱
functor^۲

تعريف ۴.۱.۱ فانکتور $\mathcal{D} \rightarrow \mathcal{C}$ را همارزی از رسته‌ها گوییم اگر فانکتور $G : \mathcal{D} \rightarrow \mathcal{C}$ موجود باشد به‌طوری که $FG \cong \text{id}_{\mathcal{D}}$ و $GF \cong \text{id}_{\mathcal{C}}$ و G شبه-معکوس هستند.

تعريف ۵.۱.۱ فانکتور $\mathcal{D} \rightarrow \mathcal{C}$ را باوفا^۱ گوییم اگر $\text{Hom}_{\mathcal{C}}(C, C') \rightarrow \text{Hom}_{\mathcal{D}}(FC, FC')$ یک نگاشت یک‌به‌یک باشد؛ یعنی اگر $f_1 : C \rightarrow C'$ و $f_2 : C \rightarrow C'$ نگاشتهایی متمایز در \mathcal{C} باشند، آنگاه $F(f_1) \neq F(f_2)$.

تعريف ۶.۱.۱ فانکتور $\mathcal{D} \rightarrow \mathcal{C}$ را پر^۲ گوییم اگر $\text{Hom}_{\mathcal{C}}(C, C') \rightarrow \text{Hom}_{\mathcal{D}}(FC, FC')$ یک نگاشت پوشای باشد؛ یعنی برای هر $f : C \rightarrow C'$ در \mathcal{C} یک ریخت مثل $g : F(C) \rightarrow F(C')$ در \mathcal{D} موجود باشد به‌طوری که $g = F(f)$.

تعريف ۷.۱.۱ زیرrstه‌ی \mathcal{B} از \mathcal{C} ، مجموعه‌ای است شامل اشیا و ریخت‌های \mathcal{C} به‌طوری که ریخت‌ها در \mathcal{B} تحت ترکیب بسته‌اند و برای هر $B \in \mathcal{B}$ ، $\text{id}_B \in \text{Mor}\mathcal{B}$. زیرrstه در واقع یکrstه است. هرگاه \mathcal{B} دارای شرط $\text{Hom}_{\mathcal{B}}(B, B') = \text{Hom}_{\mathcal{C}}(B, B')$ برای هر $B, B' \in \mathcal{B}$ باشد \mathcal{B} را زیرrstه‌ی پر^۳ از \mathcal{C} می‌نامیم.

تعريف ۸.۱.۱ گوییم I یک مجموعه‌ی مستقیم^۴ است هرگاه I شبه مرتب^۵ باشد؛ یعنی برای هر $i, j \in I$ موجود باشد به‌طوری که $k \in I$ و $i, j \leq k$.

تعريف ۹.۱.۱ فرض کنید I یک مجموعه‌ی شبه مرتب و \mathcal{C} یکrstه باشد. در اینصورت یک دستگاه مستقیم^۶ در \mathcal{C} با مجموعه‌ی اندیسگذار I یک فانکتور $F : I \rightarrow \mathcal{C}$ است به‌طوری که به ازای هر $i \in I$ ، یک شئ ازrstه‌ی \mathcal{C} به دست می‌دهد. حال اگر برای $i, j \in I$ داشته باشیم $j \leq i$ ، آنگاه یک هم‌ریختی مانند $F_j \rightarrow F_i$ وجود دارد که در شرایط زیر صدق می‌کند:

$\text{faithful}^{\dagger}$
full^{\ddagger}
$\text{full subcategory}^{\tau}$
$\text{directed Set}^{\tau}$
$\text{quasi-ordered}^{\Delta}$
$\text{direct system}^{\gamma}$

(۱) به ازای هر $i \in I$ ، $\varphi^i : F_i \rightarrow F_i$ همانی است؛

(۲) اگر $j \leq k$ ، آنگاه نمودار زیر جابجایی است:

$$\begin{array}{ccc} F_i & \xrightarrow{\varphi_k^i} & F_k \\ & \searrow \varphi_j^i & \downarrow \varphi_j^k \\ & & F_j \end{array}$$

تعريف ۱۰.۱.۱ فرض کنید $F = \{F_i, \varphi_j^i\}$ یک دستگاه مستقیم در \mathcal{C} باشد. حد مستقیم این دستگاه عبارت است از یک شئ از این رسته که با نماد $\lim_{\rightarrow} F_i$ نمایش می‌دهیم و متشکل از ریخت‌هایی چون $\alpha : F_i \rightarrow \lim_{\rightarrow} F_i$ می‌باشد به‌طوری‌که نمودار زیر جابجایی است:

$$\begin{array}{ccc} \lim_{\rightarrow} F_i & \xrightarrow{\alpha_i} & F_i \\ \alpha_j \downarrow & \nearrow \varphi_i^j & \\ F_j & & \end{array}$$

بنابراین $\alpha_j \varphi_j^i = \alpha_i$. حال اگر فرض کنیم X یک شئ دلخواه از این رسته باشد و همریختی‌های $f_i = f_j \varphi_j^i$ موجود باشند به‌طوری‌که برای هر $j \leq i$ داشته باشیم، به صورت $f_i : F_i \rightarrow X$

$$\begin{array}{ccccc} \lim_{\rightarrow} F_i & \xrightarrow{\beta} & X & & \\ \alpha_i \swarrow & & \nearrow f_i & & \\ \alpha_j & F_i & f_j & & \\ \varphi_j^i \downarrow & & & & \\ F_j & & & & \end{array}$$

آنگاه یکریختی منحصر بفردی مانند $X \rightarrow \lim_{\leftarrow} F$ وجود دارد که نمودار کل را جابجا می‌کند. در نتیجه $\beta \alpha_i = f_i$.

۲.۱ تعاریف و قضایایی از همولوژی جبری

در این بخش مفاهیمی از همولوژی جبری را از مرجع [۱۹] بیان می‌کیم.

تعريف ۲.۰.۱ فرض می‌کنیم R یک حلقه باشد. دنباله‌ی زیر را

$$A : \dots \rightarrow A_{n+1} \xrightarrow{d_{n+1}} A_n \xrightarrow{d_n} A_{n-1} \xrightarrow{d_{n-1}} \dots$$

یک همبافت A^7 یا زنجیره‌ی همبافت^۸ می‌نامیم که در آن A_n یک R -مدول و d_n یک R -همربختی برای هر $n \in \mathbb{Z}$ باشد.

$d_n \circ d_{n+1} = 0$ است. d_n ها را دیفرانسیل نیز می‌نامند و برای هر $n \in \mathbb{Z}$ دارای شرط

تعريف ۲.۰.۱ فرض کنید (A', d') و (A, d) دو همبافت باشند. نگاشت زنجیره‌ای^۹ برای هر $n \in \mathbb{Z}$ یک دنباله از نگاشت‌ها به صورت $f_n : A_n \rightarrow A'_n$ است به طوری که نمودار زیر جابجایی می‌باشد.

$$\begin{array}{ccccccc} \dots & \longrightarrow & A_{n+1} & \xrightarrow{d_{n+1}} & A_n & \xrightarrow{d_n} & A_{n-1} \longrightarrow \dots \\ & & \downarrow f_{n+1} & & \downarrow f_n & & \downarrow f_{n-1} \\ \dots & \longrightarrow & A'_{n+1} & \xrightarrow{d'_{n+1}} & A'_n & \xrightarrow{d'_n} & A'_{n-1} \longrightarrow \dots \end{array}$$

Complex^{۱۰}
chain complex^{۱۱}
chain map^{۱۲}

تعريف ۳.۲.۱ فرض کنید (A, d) یک همبافت باشد. n -امین همولوژی مدول ${}^1\circ$ را به صورت

زیر تعريف می‌کنیم:

$$H_n(A) = \frac{\text{Ker}d_n}{\text{Im}d_{n+1}}$$

تذکر ۴.۲.۱ اگر ${}^0\circ H_n(A) = \text{آنگاه}$, $\text{ker}d_n = \text{Im}d_{n+1}$. که در اینصورت دنباله‌ی همبافت، دقیق است.

تعريف ۵.۲.۱ فرض کنید (A, d) یک همبافت باشد. برای هر $n \in \mathbb{Z}$ عناصر A_n را یک n -زنجیره^{۱۱} می‌نامیم و قرار می‌دهیم:

$$\text{Im}d_{n+1} = B_n(A) = B_n \quad \text{و} \quad \text{ker}d_n = Z_n(A) = Z_n$$

در اینصورت

$$H_n(A) = \frac{Z_n(A)}{B_n(A)}$$

تعريف ۶.۲.۱ فرض کنید $A' \rightarrow A : f$ یک نگاشت زنجیره‌ای بین دو همبافت A و A' باشد. در اینصورت $H_n(f) : H_n(A) \rightarrow H_n(A')$ یک $-R$ -هریختی مدول‌ها است، به صورت زیر تعريف می‌شود:

$$H_n(f) : \frac{Z_n}{B_n} \rightarrow \frac{Z'_n}{B'_n}$$

$$(z_n + B_n)(A) \rightarrow f_n(z_n) + B'_n(A')$$

$H_n(f)$ رانگاشت بوجود آمده^{۱۲} توسط f می‌نامیم.

تعريف ۷.۲.۱ فرض کنید X یک همیافت به صورت زیر باشد:

$$X = \dots \rightarrow X_1 \rightarrow X_0 \rightarrow M \rightarrow {}^0\circ$$

در اینصورت همبافت زیر را همبافت حذف شده^{۱۳} M می‌نامیم.

nth homology module^{۱۰}

n-chain^{۱۱}

induced map^{۱۲}

deleted complex^{۱۳}

$$X_M = \dots \rightarrow X_1 \rightarrow X_0 \rightarrow 0$$

به طور مشابه همبافت حذف شده‌ی N را برای همبافت زیر

$$Y = 0 \rightarrow N \rightarrow Y^0 \rightarrow Y^1 \rightarrow \dots$$

به این صورت تعریف می‌کنیم:

$$Y_N = 0 \rightarrow Y^0 \rightarrow Y^1 \rightarrow \dots$$

تعریف ۸.۲.۱ فرض کنید T یک فانکتور همورد باشد. در اینصورت n -امین فانکتور مشتق

شده‌ی راست ${}^{14}T$ را روی A به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$(R^n T)A = H^n(TE_A) = \frac{\ker(Td^n)}{\text{im}(Td^{n-1})}$$

که معمولاً به صورت زیر نوشته می‌شود:

$$(R^n T)A = H_{-n}(TE_A) = \frac{\ker(Td_{-n})}{\text{im}(Td_{-n+1})}$$

تعریف ۹.۲.۱ فرض کنید A یک R -مدول باشد دنباله‌ی زیر را که در آن به ازای هر $i \geq 0$ هر

تصویری است یک تحلیل تصویری برای A می‌نامیم.

$$\dots \rightarrow P_{\gamma} \xrightarrow{d_{\gamma}} P_1 \xrightarrow{d_1} P_0 \xrightarrow{\epsilon} A \rightarrow 0$$

همچنین دنباله‌های زیر را که در آن برای هر $i \geq 0$ هر E^i ارزکتیو و هر F_i یکدست است به ترتیب یک تحلیل ارزکتیو و تحلیل یکدست برای A می‌نامیم.

$$0 \rightarrow A \xrightarrow{\epsilon} E^0 \xrightarrow{d_0} E^1 \xrightarrow{d_1} \dots$$

$$\dots \rightarrow F_{\gamma} \xrightarrow{d_{\gamma}} F_1 \xrightarrow{d_1} F_0 \xrightarrow{\epsilon} A \rightarrow 0$$

تعریف ۱۰.۲.۱ اگر $(C, -)$ آنگاه $R^n T = \text{Ext}_R^n(C, -)$. در واقع اگر دنباله‌ی زیر

$$0 \rightarrow A \rightarrow E^0 \xrightarrow{d_0} E^1 \xrightarrow{d_1} E^2 \rightarrow \dots$$

یک تحلیل ارزکتیو برای A باشد، آنگاه قرار می‌دهیم:

^{۱۴} nth right derived functor

$$\mathrm{Ext}_R^n(C, A) = \frac{\ker d_{n+1}^*}{\mathrm{im} d_n^{n-1}}$$

که در آن $d_*^n = Td_{-n}$

تعريف ۱۱.۲.۱ اگر T یک فانکتور پادورد و دنباله‌ی زیر یک تحلیل تصویری برای C باشد:

$$\dots \rightarrow P_2 \xrightarrow{d_2} P_1 \xrightarrow{d_1} P_0 \rightarrow C \rightarrow 0$$

در این صورت

$$(R^n T)C = \frac{\ker Td_{n+1}}{\mathrm{im} Td_n}$$

تعريف ۱۲.۲.۱ اگر (A, T) آنگاه $R^n T = \mathrm{Ext}_R^n(-, A)$. در واقع اگر دنباله‌ی زیر

یک تحلیل تصویری برای C باشد

$$\dots \rightarrow P_2 \xrightarrow{d_2} P_1 \xrightarrow{d_1} P_0 \rightarrow C \rightarrow 0$$

آنگاه قرار می‌دهیم:

$$\mathrm{Ext}_R^n(A, B) = \frac{\ker d_{n+1}^*}{\mathrm{im} d_n^*} \quad \text{که در آن } d_{n*} = Td_n$$

تعريف ۱۳.۲.۱ اگر E_B یک تحلیل انژکتیو حذف شده برای $-R$ -مدول B باشد، آنگاه برای هر

$-R$ -مدول A ، $\mathrm{Ext}_R^n(A, B)$ را به صورت زیر تعریف می‌کیم:

$$\mathrm{Ext}_R^n(A, B) = H_{-n}(\mathrm{Hom}(A, E_B))$$

همچنین اگر P_A یک تحلیل تصویری حذف شده برای A باشد، آنگاه برای هر $-R$ -مدول B ،

$\mathrm{Ext}_R^n(A, B)$ را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$\mathrm{Ext}_R^n(A, B) = H_{-n}(\mathrm{Hom}(P_A, B))$$